МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД «БЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ»
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ
КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ КРИЗОВИЙ ЦЕНТР «СОЦІОТЕРАПІЯ»
ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ «АНКОР»
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК імені СТЕФАНА БАТОРІЯ
(Республіка Польща)

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ОСОБИСТОСТІ

В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

08 жовтня 2024 року, м. Київ

УДК 155.9

Збірник тез наукових доповідей Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Соціально-психологічна підтримка особистості в умовах суспільних трансформацій» 08 жовтня 2024 року. Київ: Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 2024. 161с.

Друкується за рішенням Вченої ради
Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Протокол № 11 від 21.11.2024 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Оксана СЕРГЄЄНКОВА, завідувач кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор психологічних наук, професор.

Олена ЛИТВИНЕНКО, завідувач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор психологічних наук, доцент.

Ірина МУЗИЧЕНКО, заступник декана з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук.

Олена СОРОКІНА, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент.

Ярослав КОРКОС, викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор філософії з спеціальності 053 Психологія.

Ганна СОБЧАК, викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

У збірнику тез наукових доповідей висвітлено наукові та прикладні аспекти соціально-психологічної допомоги особистості; соціально-психологічну допомогу постраждалим під час кризових подій та військового конфлікту; особливості психологічної культури та просвіта у воєнний та повоєнний час; психологічну парадигму у розбудові інклюзії в освітньому просторі.

© Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

О. А. Сорокіна, О. М. Кушнір
ПСИХОПРОФІЛАКТИКА СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ……...121
О. П. Таран, А. С. Блажко
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КРИЗОВИХ УМОВАХ……123
О. П. Таран, Н. В. Панченко
ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ СИМВОЛДРАМИ У СУПРОВІД КЛІЄНТІВ З ПАНІЧНИМИ АТАКАМИ……...124
О. Р. Ткачишина
ДО ПРОБЛЕМИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я……126
О. Р. Ткачишина, І. С. Контар
АРТ ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ В РОБОТІ З ОСОБАМИ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ……..128
К. Ю. Хорошун
ПАРАСОЦІАЛЬНІ СТОСУНКИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ШАНУВАЛЬНИКІВ КОРЕЙСЬКОЇ ХВИЛІ В УКРАЇНІ……129
Л. Шинкарьова
РОЗВИТОК АДАПТАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДРУЖИН УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ПІД ЧАС КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ……131

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 3.
ПСИХОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА ПРСВІТА У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ЧАС

Н. М. Бабич, К. О. Тичина
МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ У СІМ'ЯХ, ЩО ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ, ПІД ЧАС КРИЗОВИХ ПОДІЙ І ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ……133
О. М. Денисюк, Я. Ю. Загутіна-Візер
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ……..135
К. Дробот
МЕТОД «MUSIC MEDIATED INTERVENTION» У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РАС ДО СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ……..136
О. В. Іваскевич
НАСТІЛЬНО-РОЛЬОВІ ІГРИ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОСТІ У ЛЮДЕЙ, ЩО ПЕРЕЖИЛИ ТРАВМУЮЧІ ПОДІЇ……138
В. П. Кутішенко, О. О. Немикіна
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КРИЗИ СЕРЕДИНИ ЖИТТЯ У ЦИВІЛЬНИХ ЧОЛОВІКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ……...140
В. П. Кутішенко, М. Д. Соколовська
ПРОБЛЕМА ЧИННИКІВ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ В СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ……..142

повне їх зникнення з 20 зустрічі. При зборі катамнезу було виявлено зниження фонової тривожності та повна відсутність панічних атак протягом 9 місяців.

Таким чином, метод символдрами виявив свою ефективність в роботі з панічними атаками, оскільки він поєднує універсальність, гнучкість і здатність працювати з широким спектром симптомів. Особлива ефективність цього підходу полягає у можливості опрацювання витіснених емоцій та глибинних конфліктів, що робить її надзвичайно цінним інструментом для супроводу клієнтів з панічними атаками. Це дозволяє ефективно адаптувати терапевтичну роботу до індивідуальних потреб клієнтів, забезпечує глибоке і цілісне вирішення проблеми, сприяє довготривалому покращенню психічного стану клієнтів.

Список використаних джерел:

1. Кайхер І. І., Асєєва Ю. О. Сучасний погляд на панічні атаки. Актуальні проблеми практичної психології: збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (19 травня 2023 року, м. Одеса). 2023. С.143146.
2. Турецька Х.І., Яскевич О.І. Символдрама (кататимно-імагінативна психотерапія) - психодинамічна психотерапія невротичних розладів. Habitus. № 41. 2022. С. 295-300.
3. Ульманн Г. Вступ до кататимно-імагінативної терапії. Київ: Інститут розвитку символдрами та глибинної психології, 2020. 320 с.

О. Р. Ткачишина, м. Київ,
o.tkachyshyna@kubg.edu.ua

ДО ПРОБЛЕМИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

Постановка наукової проблеми. Проблема ментального здоров'я у сучасному світі, і в Україні зокрема, не втрачає своєї актуальності в наш час. В Україні дана проблема набуває особливої актуальності, що зумовлено реаліями життя, зокрема, повномасштабною війною та її наслідками. Динамічність, суперечливість, важкопрогнозованість та непередбачуваність сучасного світу обумовлюють значний вплив на свідомість особистості, її психічний стан і можуть негативно позначатися на ментальному здоров'ї особистості. В Україні до цього додаються ще й гострий та хронічний стрес, психічні травми пов'язані з війною тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема ментального здоров'я особистості була в центрі уваги, як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників, зокрема, таких, як: А. Адлер, Р. Ассаджіолі, Б. Братусь, Л. Бурлачук, А. Елліс, Е. Еріксон, О. Завгородня, Н. Колотій, І. Коцан, В. Лищук, А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, З. Фрейд, Е. Фром, К. Хорні, К. Юнг та багатьох інших. Серед українських науковців проблемі впливу війни на ментальне здоров'я особистості, її психічний стан в наш час приділяють увагу, зокрема: С. Лагутіна, М. Маркова, Н. Марута, Г. Пилягіна, О. Хаустова, О. Чабан, Л. Юр'єва та інші.

Мета і завдання статті. Метою статті є висвітлення результатів емпіричного

дослідження психічного стану студентів-першокурсників.

Виклад основного матеріалу. В 2024 р. на факультеті психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка було проведено дослідження спрямоване на вивчення психічного стану студентів-першокурсників. Загалом у дослідженні брали участь 50 студентів першого курсу, які навчаються на факультеті. Для дослідження була використана шкала HADS (Hospital Anxiety and Depression Scale), яка направлена на виявлення тривоги і депресії та оцінку тяжкості цих симптомів. Перевагами даної шкали є простота застосування і обробка (заповнення шкали не вимагає тривалого часу і не викликає труднощів у досліджуваних) [1]. Вибір даної методики був зумовлений тим, що в умовах сьогодення України тривога та депресія можуть як викликатися, так і посилюватися у зв'язку з війною та її негативними наслідками (наприклад, повітряними тривогами, поганими новинами, порушенням сну тощо). Згідно з глобальними оцінками ВООЗ, кожна п'ята людина (22%), яка проживає в районі, що постраждав від конфлікту в будь-який час впродовж останніх 10 років, має певну форму психічного розладу, починаючи від легкої депресії, або тривожності до психозу, і майже кожна десята людина (9%) живе з помірним або важким психічним розладом [2].

Отримані результати дослідження психічного стану студентів-першокурсників свідчать про те, що прояви тривоги спостерігаються у 60 % досліджуваних (від легкого ступеня - субклінічно виражена тривога до важкого ступеня - клінічно виражена тривога), у 40% - показники за підшкалою тривоги перебувають в межах норми. У 22% студентів першого курсу спостерігаються прояви депресії (від легкого до помірного ступеня), а у 78% - проявів депресії не виявлено. Показники психічного стану особистості можуть позначатися на процесі та результатах її діяльності, а отже на навчальній діяльності студентів.

Висновки. В умовах освітнього процесу в закладі вищої освіти варто враховувати ті чинники, які впливають на психічний стан студентів, і зокрема, на переживання ними тривоги та депресії.

Список використаних джерел:

1. Практична психосоматика: діагностичні шкали : навчальний посібник / за заг. ред. О. О. Чабана, О. О. Хаустової. Київ : ВНТУ. 2018. 108 с.

2. Charlson F., van Ommeren M., Flaxman A., Cornett J, Whiteford H., Saxena S. New WHO prevalence estimates of mental disorders in conflict settings: a systematic review and meta-analysis. The Lancet, 2019. P. 240-248.